

De samfundsvidenskabelige kandidater er en stor økonomisk gevinst for samfundet

- De har lav ledighed, høj produktivitet og gør hurtigt brug af deres akademiske kompetencer på arbejdsmarkedet

Indhold

Ledigheden blandt samfundsvidenskabeligt uddannede	1
Djøfs medlemmer kommer hurtigt i job	2
Overgang fra studieliv til arbejdsliv	4
De samfundsøkonomiske gevinster ved lange videregående uddannelser	5
Irrelevant beskæftigelse – opdelt på uddannelsesretning	7
Irrelevant beskæftigelse – opdelt på universiteter	9

Ledigheden blandt samfundsvidenskabeligt uddannede

Samlet set er akademikerledigheden meget lav – 3,5%, hvilket er det laveste niveau for ledigheden målt i januar siden 2009.

Hvis man ser på de akademiske hovedgrupper er der en vis spredning, hvor samfundsvidenskabelige og ingeniører har en relativt lav ledighed, men magistre har en noget højere ledighed.

Tabel 1. Ledighed for akademiske hovedgrupper, nyuddannede og samlet set

	Under 1 års kandidatanciennitet	I alt
Ingeniører i alt	12,3%	1,6%
Magistre i alt	28,2%	5,6%
Djøfere i alt	14,0%	2,6%

Også inden for gruppen af djøfere er der spredning. Juristerne har både laveste ledighed blandt nyuddannede og generelt, mens samf.adm og cand.merc ligger lidt højere. HA-uddannede har den højeste ledighed blandt nyuddannede med 21,8%, men den næsthøjeste generelt på 2,8%

Tabel 2. Ledighed for samfundsvidenskabelige uddannelser, nyuddannede og samlet set

	Under 1 års kandidatanciennitet	I alt
Jurist	8,2%	1,2%

Økonom	11,1%	1,5%
Samf. Adm.	20,6%	3,4%
Cand. Merc.	12,1%	2,6%
HA	21,8%	2,8%

Forklaring

Tallene stammer fra AC's ledighedsstatistik og er baseret på ledigheden i januar 2023. Der ses på bruttoledighed (dvs. fuldtidsledighed). Der bruges ikke-sæsonkorrigerede tal, da sæsonkorrigerede tal kun udregnes for nøgletabeller.

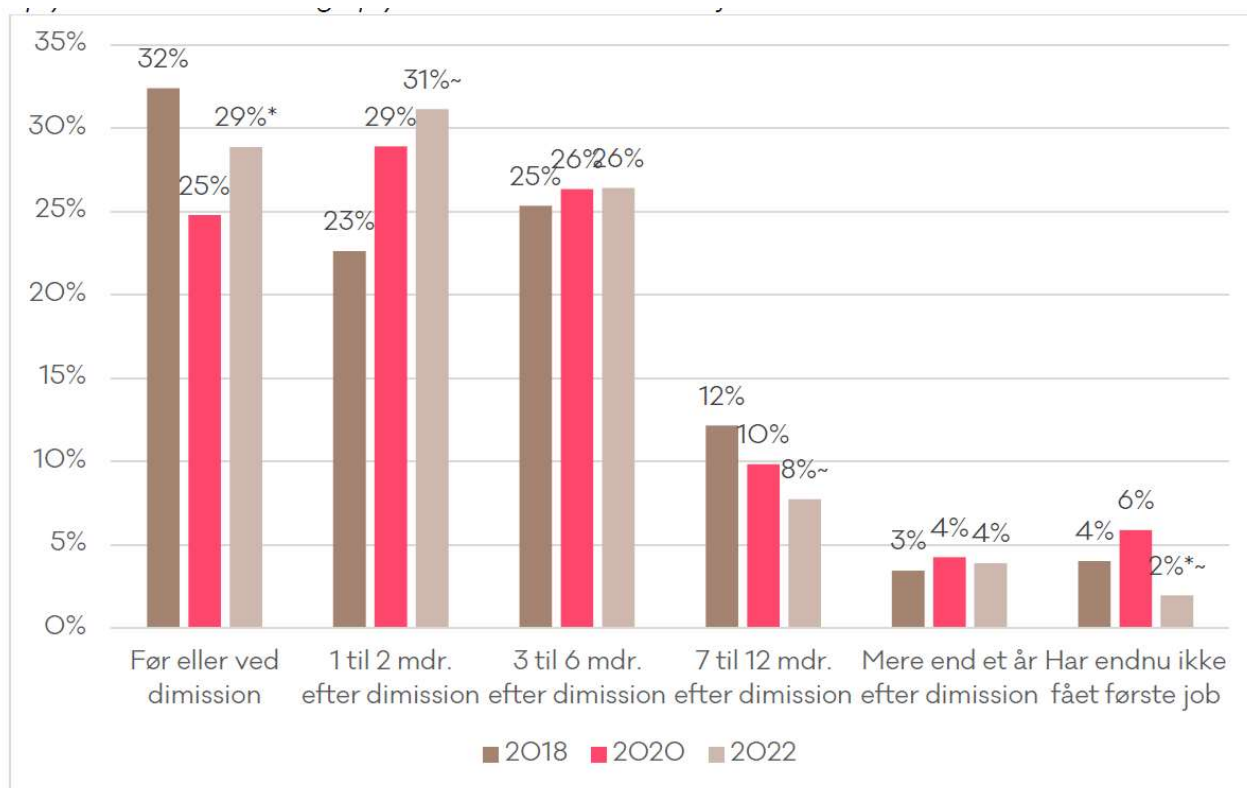
Nyuddannede/under et års kandidatanciennitet er defineret som dem, der er blevet kandidater det seneste år. Størstedelen af kandidaterne bliver færdige omkring juli, men der er også kandidater fra resten af året. Mange af dem, der i januar er defineret som nyuddannede har dermed ca. et halvt års kandidatanciennitet, men nogle vil have mindre og nogle mere. Generelt bruger kandidater fra regionale universiteter (væk fra de store studiebyer) lidt længere tid på at få job, fordi de ofte skal flytte sig for jobbet.

Samf.adm er en samlebetegnelse for: Cand.scient.pol., cand.rer.soc., cand.tech.soc., cand.scient.adm., cand.adm.pol., cand.negot., cand.comm., kand.samf. og cand.scient.soc.

Djøfs medlemmer kommer hurtigt i job

I en undersøgelse blandt 1001 af Djøfs nyuddannede kandidater fremgår det, at dimittender fra samfundsvidenskabelige og erhvervsøkonomiske uddannelser, kommer hurtigt i job – og endda endnu hurtigere, end de har gjort tidligere. Den gennemsnitlige periode mellem dimittenddato og start i første job er faldet siden 2018 fra 3,2 måneder til 2,9 måneder i 2022.

Figur 1: Periode mellem dimittenddato og start i første job.¹

Note: * Signifikant større/mindre end 2020. ~ signifikant større/mindre end 2018

Tabel 3: Gennemsnitlig periode mellem dimittenddato og start i første job for personer, der har fået deres første job

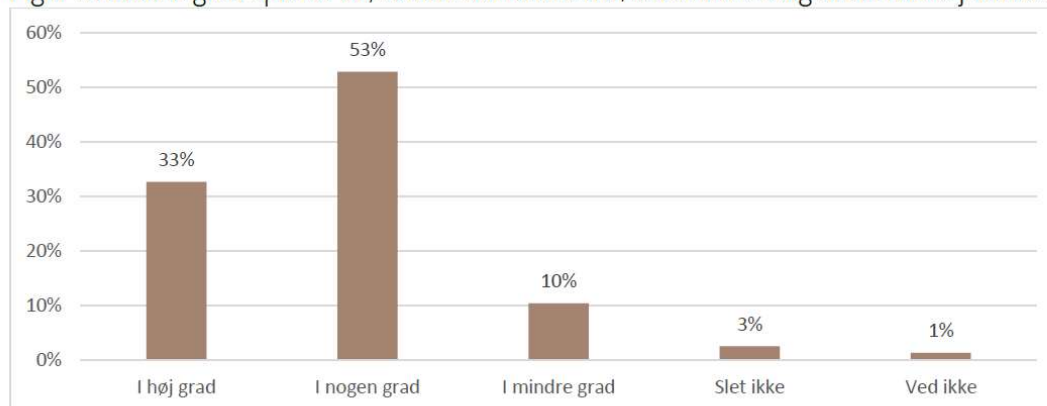
	2018	2020	2022
Måneder	3,2	3,2	2,9
N	1697	1550	972

¹ <https://www.djoef.dk/-/media/documents/djoef/p/nyuddannede-kommer-hurtigt-i-job.ashx>

Overgang fra studieliv til arbejdsliv

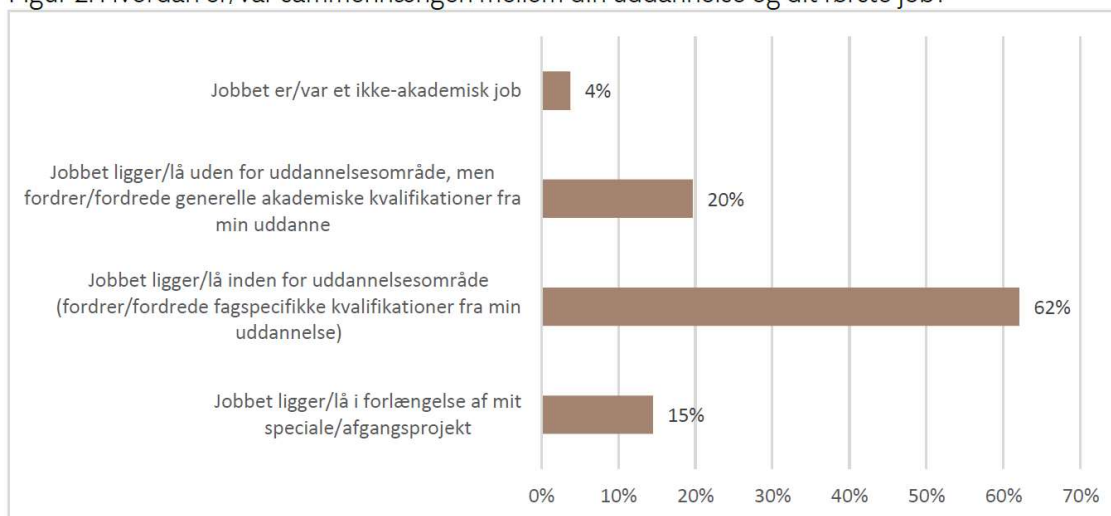
I en undersøgelse blandt 1001 af Djøfs nyuddannede kandidater fremgår det, at langt størstedelen (86%) af oplever, at deres uddannelse har rustet dem godt til deres første jobfunktion.²

Figur 1: I hvilken grad oplever du, at din uddannelse har/havde rustet dig til din første jobfunktion?

Derudover viser undersøgelsen, 77% af Djøfs nyuddannede medlemmer varetager jobs inden for deres fagspecifikke område, og blot 4% varetager et ikke-akademisk arbejde.

Figur 2: Hvordan er/var sammenhængen mellem din uddannelse og dit første job?

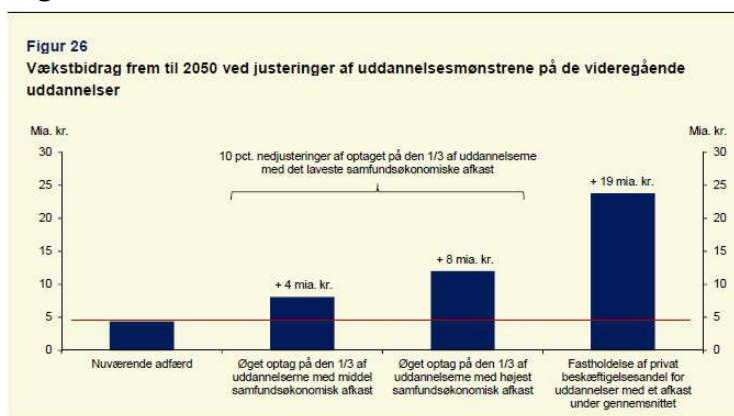

² https://www.djoef.dk/-/media/documents/djoef/p/februar_23_nyuddannede-f-oe-ler-sig-godt-rustet-til-arbejdsmarkedet_200223.ashx

De samfundsøkonomiske gevinster ved lange videregående uddannelser

Finansministeriet har i en økonomisk rapport fra 2016 kortlagt, hvad velstandsgevinsten for samfundet vil være, hvis uddannelsesniveaet stiger som forventet frem mod 2050.³ Rapporten viser, at det er de samfunds- og sundhedsvidenskabelige uddannelser, der har den største positive samfundsøkonomiske effekt.

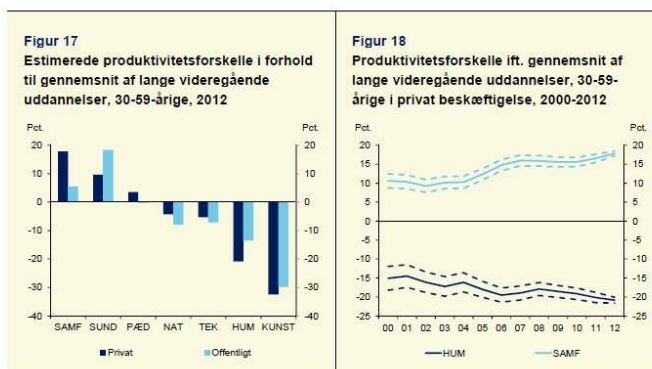
Finansministeriet fremskriver i rapporten et fremtidsscenario for, hvordan Danmark ville vækste, hvis man øgede optaget på de uddannelser med den største samfundsøkonomiske afkast, dvs. de samfundsvidenskabelige uddannelser.

Anm.: Produktivitetsbidraget er opgjort som bidraget til BVT i de private byerhverv og fondsat konstante produktivitetsgevinster af de enkelte uddannelsesretninger.

Kilde: Egne beregninger.

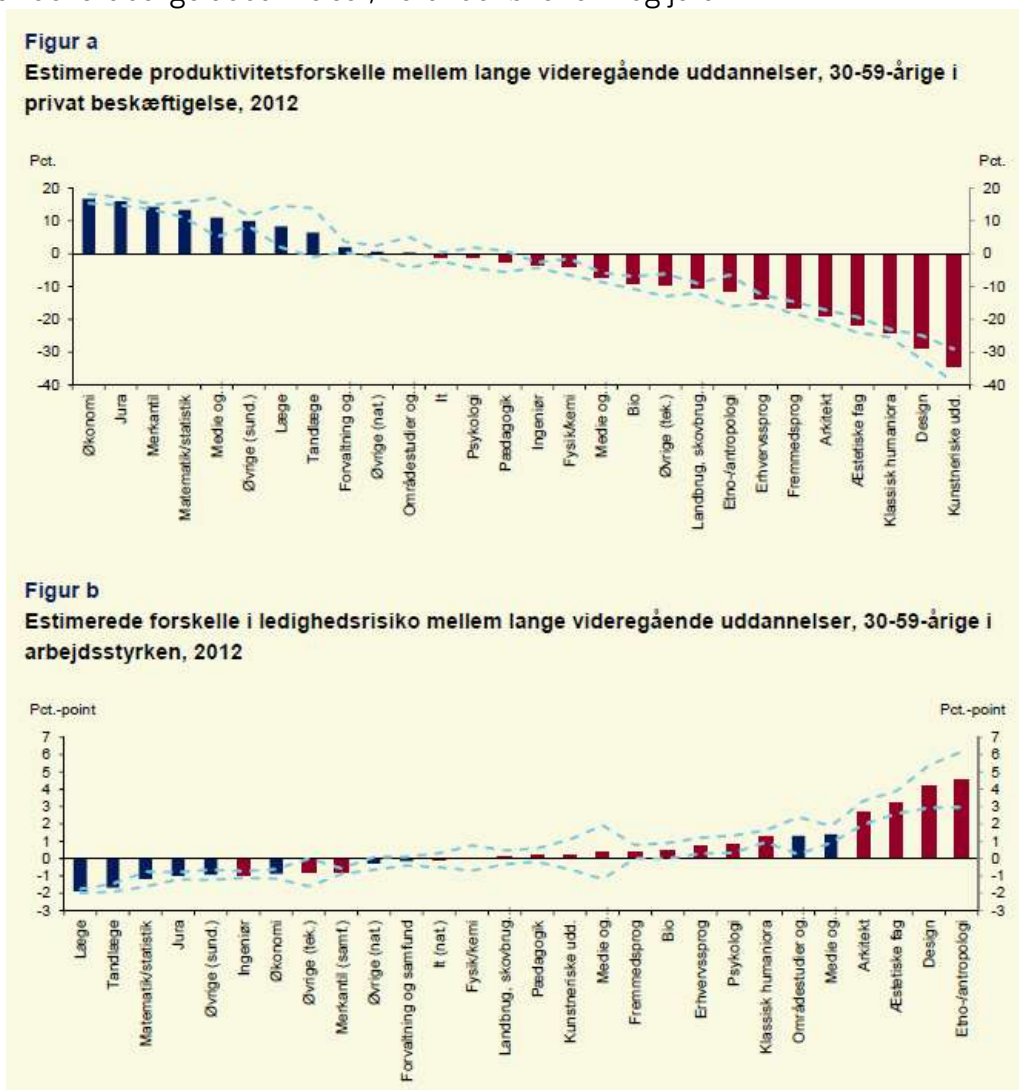
Derudover viser rapporten, at produktiviteten for samf- og sund ligger over gennemsnittet for højtuddannede – både i den private og offentlige sektor.

Anm.: Figurerne viser estimerede produktivitsforskelle mellem de betragtede uddannelsesretninger, målt ved den procentvise forskel mellem den gennemsnitlige timeløn på de enkelte uddannelsesretninger og den gennemsnitlige timeløn for alle kandidatuddannelser. En positiv forskel afspejler således, at uddannelsesretningen har en produktivitet over gennemsnittet for alle kandidatuddannelser, mens en negativ forskel afspejler en produktivitet under gennemsnittet, når der samtidig kontrolleres for forskelle i baggrundskarakteristika. Estimaterne for 2012 er baseret på en fuldtælling af befolkningen mellem 30 og 59 år, mens estimaterne for årene 2000-2011 er baseret på 33 pct. stikprover. De stiplede linjer i figur 4.20 angiver øvre og nedre grænser for et 95 pct.-konfidensinterval.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af registerdata

Produktivitsgevinsterne ved en lang videregående uddannelse er størst ved de samfundsvidenskabelige uddannelser, herunder økonomi og jura.

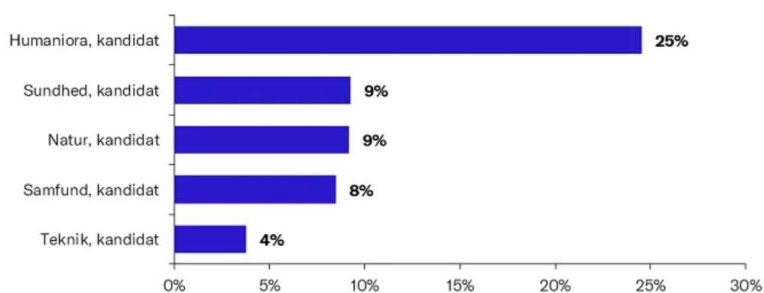

Irrelevant beskæftigelse – opdelt på uddannelsesretning

Dansk Erhverv og CEPOS har for nyligt været ude med tal, der viser hvor stor en andel af kandidater fra hhv. humaniora, sundhed, natur, samfund og teknik, der er i såkaldt "irrelevant beskæftigelse". I undersøgelserne defineres irrelevant beskæftigelse ud fra, om dimittenderne hhv. har en lavere løn end dimittender for en kort videregående uddannelse eller faglærte. Det er i den forbindelse vigtigt at påpege, at løn ikke alene er et udtryk for, om der er tale om relevant beskæftigelse. En kandidat med en akademisk uddannelse kan eksempelvis sagtens varetage arbejde, der indholdsmæssigt kræver akademiske kvalifikationer i en lille NGO, men hvor lønnen ikke afspejler uddannelsens længde.

Undersøgelsen fra DE viser, at det er de tekniske og samfundsvidenskabelige uddannelser, der har færrest dimittender med en lavere løn sammenlignet med dimittender for en kort videregående uddannelse⁴. Det gælder både på kort og langt sigt.

Figur 1: **Andel af universitetsuddannede dimittender med lavere dimittendløn end medianlønnen for dimittender med en kort videregående uddannelse**

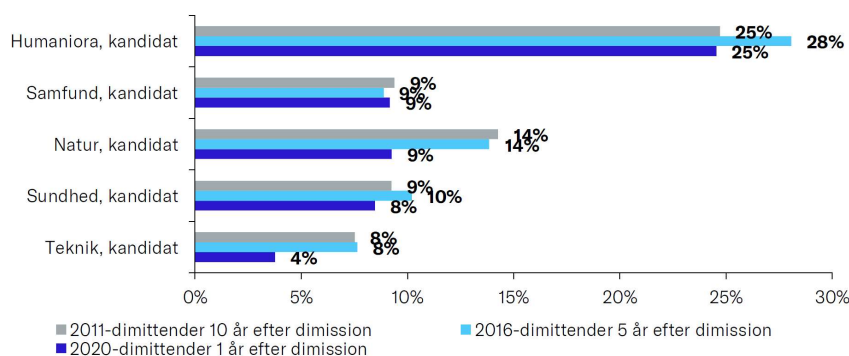

Kilde: Dansk Erhverv pba. Danmarks Statistiks lønregister (LONN).

Note: Vi har defineret dimittendlønnen som standardberegnet månedsfortjeneste et år efter fuldført uddannelse.

⁴ [Akademiker under niveau \(danskeerhverv.dk\)](https://danskeerhverv.dk)

Figur 4: Andel dimittender med lavere dimittendløn end medianlønnen for dimittender med en kort videregående uddannelse

I undersøgelsen fra CEPOS fremgår det, at det er kandidater fra de samfunds- og sundhedsvidenskabelige uddannelser, hvor færrest går til en lavere løn end faglærte.⁵

Tabel 2

Lønindkomst inkl. pension for LVU'ere med 5 års anciennitet fordelt på uddannelsesområde, for kandidater som er dimitterede i perioden 2014-2016, (2023-niveau)

Uddannelsesområde	Antal	Andel i pct.	Gennemsnit	Andel i pct. under KVU-median	Andel i pct. under faglært median
Samfundsvidenskab	21.800	40	667.000	16	13
Sundhedsvidenskab	5.300	10	664.000	12	9
Teknisk videnskab	6.100	11	636.000	14	12
Naturvidenskab	4.800	9	559.000	23	19
Jordbrug, natur og miljø	1.000	2	513.000	27	23
Pædagogisk	3.400	6	513.000	28	22
Humanistisk	10.300	19	440.000	41	35
Kunstnerisk	1.600	3	372.000	56	48
I alt	54.300	100	589.000	23	19

Anm: Områderne Fødevarer, Bio- og laboratorieteknik og Teologi er udeladt da antallet af kandidater fra disse områder er yderst beskedent.

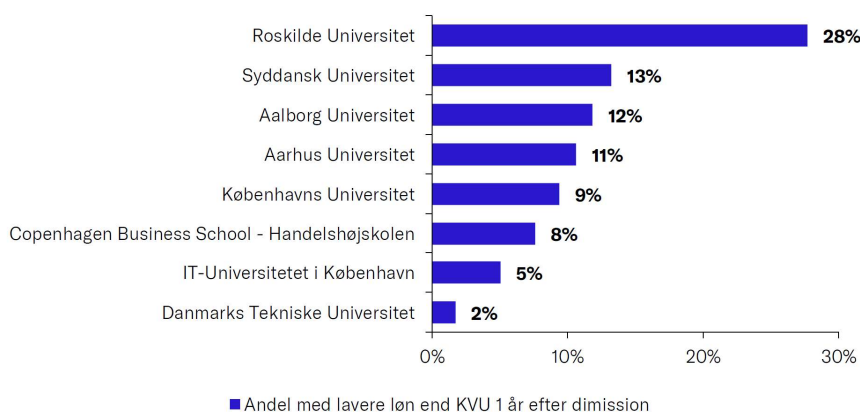
Baseret på disse undersøgelser er samfundsvidenskabelige kandidater førende, når det gælder akademisk relevant arbejde, også målt på lønninger og dermed samfundsgevinst.

⁵ <https://cepos.dk/media/6742/mange-universitetsuddannede-har-en-lav-loenindkomst.pdf>

Irrelevant beskæftigelse – opdelt på universiteter

Undersøgelsen fra DE viser, at det særligt er dimittender fra Roskilde Universitet, der arbejder for en lavere løn end dimittender med en kort videregående uddannelse eller faglærte

Figur 2: Andel dimittender med lavere dimittendløn end medianlønnen for dimittender med en kort videregående uddannelse

Samtidig viser Dansk Erhvervs undersøgelse, at dimittender med samfundsvidenskabelig baggrund – opdelt på de enkelte universiteter - generelt tjener mere end dimittender med en kort videregående uddannelse. Dog med undtagelse af Roskilde Universitet. Her er det dog igen vigtigt at holde sig for øje, at lønnen ikke er ensbetydende med, at samfundsvidenskabelige dimittender fra Roskilde Universitet varetager ikke-akademiske jobs, men at de fx i stedet vælger sektorer, hvor lønniveauet er lavere end gennemsnittet.

Figur 3: Andel dimittender med lavere dimittendløn end medianlønnen for dimittender med en kort videregående uddannelse

